

Zápis z 13. zasedání Monitorovacího výboru Operačního programu Spravedlivá transformace 2021-2027

Organizační informace

Datum zasedání	úterý 28. dubna 2026
Místo zasedání	Online
Čas jednání	13:00 až 14:15
Program zasedání	<ol style="list-style-type: none">Úvodní slovo<ul style="list-style-type: none">Jan Kříž, předseda Monitorovacího výboruPascal Boijmans, DG REGIOUrszula Romanska, DG EMPLRevize programového dokumentu
Předsedající	J. Kříž (MŽP)

Průběh zasedání

1. Úvodní slovo

J. Kříž (MŽP) uvedl, že dnešní monitorovací výbor je velmi důležitý. Je podstatné se shodnout na revizi programového dokumentu, aby bylo možné pokračovat v úspěšné realizaci programu. Program Spravedlivá transformace akceleruje v oblasti plnění finančních i věcných milníků a úspěšně probíhá implementace strategických projektů.

Rok 2026 je pro program zásadní, neboť je nutné v jeho průběhu vyúčtovat cca 9 mld Kč. Proto je nutné realizovat některá opatření, aby se riziko ztráty finančních prostředků snížilo. Za poslední měsíce se podařilo proplatit velký objem prostředků, a i z pohledu MMR-NOK již není program vnímám jako vysoce rizikový. V právních aktech je cca 90 % alokace OP ST, což je v kontextu Česka mezi operačními programy nadprůměrný výsledek. Predikce pro rok 2026 jsou prozatím plněny na více než 100 %.

V revizi jsou navrhována tři opatření, která by měla s velkou mírou pravděpodobnosti pomoci splnit milník n+3 pro rok 2026 a zamezit tak ztrátě finančních prostředků. Jedná se o následující:

1) Podpora Dostupného bydlení: spuštění finančního nástroje přes Státní fond podpory investic.

2) Revitalizace sídliště Šluknov: pomoc je cílena na transformaci lokality směrem k důstojným podmínkám pro život.

3) Podpora zranitelných skupin obyvatel při přechodu na obnovitelné zdroje vytápění.

Cílem představované revize programového dokumentu je vložit do něj potřebné oblasti intervencí a indikátory. Na červnovém monitorovacím výboru budou představeny detailnější podmínky, jak budou tyto intervence realizovány.

P. Boijmans (DG REGIO) zdůraznil význam programu a velmi dobrou spolupráci mezi Evropskou komisí, řídicím orgánem a všemi stakeholdery. Český Program Spravedlivá transformace je jedním nejúspěšnějších JTF programů v EU. Program podporuje projekty zaměřené na ekonomickou diverzifikaci, posilování sociální soudržnosti a přispívá k zelené transformaci v uhelných regionech. Již nyní lze vidět hmatatelné výsledky. Hlavním cílem OP ST je zajistit, že přechod k uhlíkově neutrální ekonomice je férový a inkluzivní, což zahrnuje i sociální aspekty transformace.

I přesto, že program funguje velmi dobře, je rok 2026 pro jeho implementaci kritický. V průběhu roku 2026 je třeba vyúčtovat poměrně velký objem finančních prostředků. Ačkoliv je program na dobré cestě ke splnění pravidla n+3, je vhodné zvolit proaktivní přístup a zvýšit jistotu, že prostředky budou včas vyúčtovány a nedojde k jejich ztrátě. **DG REGIO proto vítá navrženou revizi, která byla se všemi aktéry náležitě konzultována a má za to, že se jedná o nezbytnou revizi, jež vhodně reflektuje aktuální situaci a problémy.**

DG REGIO vítá zavedení finančního nástroje na podporu dostupného bydlení, neboť se jedná o jednu z největších výzev nejen v dotčených regionech, ale také na národní a evropské úrovni. Navíc se jedná o podporu, kde již existují projektové záměry a je zde proto předpoklad rychlého čerpání prostřednictvím kvalitních a připravených projektů. Je nutné podporu poskytovanou z OP ST dobře koordinovat s obdobnou podporu realizovanou v rámci IROP.

Druhou novou oblastí jsou projekty spojené s energetickou účinností a obnovitelnými zdroji energie pro zranitelné domácnosti pod hlavičkou existujícího programu Nová zelená úsporám. Jedná se o důležité investice i ze sociálního pohledu, které navíc mohou být implementovány rychle a pomoci tak čerpání programu.

Třetím aspektem revize je pilotní projekt v obci Šluknov. K tomuto projektu už byla vedena jednání a DG REGIO bylo ujistěno o závazku spolufinancování ze strany obce a Ústeckého kraje. Tento projekt je doplněn dalšími sociálními intervencemi financovanými primárně z Evropského sociálního fondu.

Modifikace programového dokumentu musí být v souladu s modifikací Plánu spravedlivé územní transformace (PSÚT). V případě PSÚT jde především o doplnění tématu bydlení. Důležitý je zejména časový rámeček, tedy předložení revidovaného PSÚT souběžně s revidovaným programovým dokumentem.

Programový dokument i PSÚT by měly být předloženy rychle a implementace musí začít bez zbytečných prodlev tak, aby bylo dosaženo kýžených výsledků, bylo urychleno čerpání a eliminováno riziko nesplnění pravidla n+3.

EK je i nadále připravena podporovat implementaci OP ST a jakmile obdrží oficiální revidovanou verzi, je připravena postupovat tak rychle, jak jen to bude možné. Hlavní sdělení ze strany EK jsou následující: 1) Program je dobře nastaven a přináší hmatatelné výsledky. 2) Rok 2026 je pro program kritický a je třeba napnout všechny síly, aby byly požadované milníky splněny. **3) Navržená modifikace je nezbytná, odůvodněná a je zcela v souladu s principy a cíli Fondu spravedlivé transformace.**

U. Romanska (DG EMPL) podporuje revizi programu a je v souladu s pozicí DG REGIO. Program je úspěšný a generuje hmatatelné výsledky v regionech, které podporu opravdu potřebují. DG EMPL zdůrazňuje, že kromě finančního hlediska je nutné, aby byly intervence zaměřeny na obyvatele v regionech, a to zejména na zranitelné skupiny. DG EMPL proto vítá, že všechna navrhovaná opatření cílí na obyvatele v regionech, ať již se jedná o dostupné bydlení nebo energetické úspory pro ohrožené domácnosti.

Lze souhlasit s tím, že velmi důležitý je časový rámec, a to nejen s ohledem na splnění pravidla n+3, ale také s přihlédnutím k naléhavosti při řešení některých témat. To platí zejména pro revitalizaci sídliště Šluknov. Jedná se o velmi komplexní projekt a je třeba konat rychle. Tato intervence má potenciál být příkladem projektu, který je integrovaný a komplexně řeší problematiku vyloučené lokality. Tento projekt může sloužit jako vzor pro obdobné projekty v Česku. Projekt nesmí skončit pouze ve výkupu bytů, ale je třeba navázat i dalšími kroky. Jde zejména o sociální práci, zapojení komunity a dlouhodobou transformaci této lokality. DG EMPL považuje za důležité, aby byl projekt i nadále v politické rovině podporován Ministerstvem pro místní rozvoj a Ministerstvem práce a sociálních věcí. Pouze zapojení těchto klíčových aktérů zajistí, že projekt dosáhne svého maximálního potenciálu a stane se příkladem úspěšné integrované sociální investice.

DG EMPL oceňuje také záměr podpořit nízkopříjmové domácnosti při zvyšování energetické účinnosti jejich domovů. . Poukazuje i na to, že Česká republika má v této oblasti i širší možnosti. Sociální klimatický fond, pokud budou splněny potřebné vstupní podmínky, by v budoucnosti mohl poskytnout významné zdroje právě pro tento typ opatření a uspokojit tak potřeby většího počtu nízkopříjmových domácností v republice. Revizi programového dokumentu proto nelze vnímat pouze jako krátkodobé řešení, ale jako potenciální krok k více systematickému přístupu v této oblasti. V období aktuálního globálního napětí a nejistoty ohledně budoucích cen energií je tato podpora o to významnější.

DG EMPL věří, že navržená revize přispěje ke splnění závazku vyčlenit 18 % alokace programu na sociální investice. Silná sociální dimenze je v souladu s cíli Fondu spravedlivé transformace a přispívá k úspěchu transformace jako takové. **DG EMPL vítá navrženou revizi programu, neboť ještě více otevírá program směrem k sociálním tématům, a to zejména zaměřením na dostupné bydlení a prevenci energetické chudoby. Navržené intervence jsou navíc ve velmi pokročilé fázi přípravy, lze je proto implementovat rychle a snížit tak riziko dekomitmentu.**

2. Třetí revize programového dokumentu

R.L. Kratochvílová (MŽP) nejprve připomněla hlavní finanční milník programu, a sice splnění pravidla n+3 v roce 2026.

Rok 2026 představuje pro OP ST, co se týče nároků na jeho čerpání, nejnáročnější rok za celé programové období. Proto byla na úvod připomenuta **základní čísla týkající se výše alokace n+3 v roce 2026 a jeho dosavadního plnění**. Do konce prosince 2026 bude muset být odeslána v žádostech o platbu Evropské komisi kumulativně částka 628,58 mil. EUR, doposud (do konce února 2026, tj. termín poslední odeslané žádosti o platbu na EK) bylo kumulativně odesláno 272,19 mil. EUR, zbývá tak 356,39 mil. EUR, tj. při směnném kurzu 24,50 cca 8,731 mld. Kč. Za březen a duben 2026 se podařilo vyčerpat dalších cca 1,2 mld. Kč, tedy pro splnění n+3 v roce 2026 tak zbývá vyčerpat cca 7,5 mld. Kč.

Hlavním nástrojem pro řízení plnění n+3 je **predikce čerpání (plnění n+3) OP ST** opakovaně zpracovávána řídicím orgánem, její kontinuální monitoring, vyhodnocování jejího plnění a navrhování případných opatření na její plnění. Podle predikce z března 2026 na březen až prosinec 2026 má být OP ST schopno vyčerpat 8,128 mld. Kč, přičemž potřeba je 8,731 mld. Kč. Chybí tak (hrozící dekomitment tak činí) 603 mil. Kč. Z toho vyplývá, že OP ST musí učinit **opatření, která pokryjí jak hrozící dekomitment, tak vytvoří rezervu pro splnění n+3 na konci roku 2026**.

Následně představila opatření pro splnění pravidla n+3 v roce 2026, a to i s rezervou.

Řídicí orgán OP ST ve spolupráci se SFŽP, MMR-NOK a EK připravuje od ledna 2026 opatření za výše zmíněným účelem. **Výsledkem jsou následující 3 opatření:**

1. **Zastřešující projekt SFŽP na projekty NZÚ Light** – využití oblasti intervence 163 (Podpora sociální integrace osob, které jsou ohroženy chudobou nebo sociálním vyloučením, včetně nejchudších osob a dětí) – všechny kraje, avšak primárně ULK a KVK, neboť mají oblast intervence 163 v PD již historicky, nově bude touto revizí zavedena pro Moravskoslezský kraj (podíl EU 30 %).
2. Nový **FN Dostupné bydlení** (SFPI) – všechny kraje (podíl EU 85 %).
3. Transformace **sídlíště Šluknov** (pilotní projekt vlády ČR) – aktivita výkup bytů pro dostupné bydlení – pouze ULK (podíl EU cca 70 %).

Náklady (podíl EU) všech 3 opatření mají činit 3,43 mld. Kč (330 mil. Kč zastřešující projekt, 2,9 mld. Kč FN DB a 200 mil. Kč Šluknov) a jejich **příspěvek k plnění n+3 v roce 2026 je 2,047 mld. Kč** (935 mil. Kč zastřešující projekt, 870 mil. Kč FN DB a 242 mil. Kč Šluknov).

Při zohlednění predikovaného dekomitmentu (bez provedení opatření) ve výši 603 mil. Kč tak **výsledná rezerva pro splnění pravidla n+3 v roce 2026 činí 1,444 mld. Kč**.

Dále stručně představila připomínky členů Monitorovacího výboru a jejich vypořádání.

Řídicí orgán obdržel celkem 18 připomínek od MMR-NOK, MF a EK, jejichž vypořádání bylo ze strany autorů akceptováno.

Vybrané zásadní připomínky:

- a) Evropská Komise požadovala doplnění formulace, že navrhované změny programového dokumentu nebudou mít negativní vliv na závazek alokovat 18 % alokace OP ST na sociální investice.
- Lze potvrdit, že prováděné změny na tento závazek negativní vliv mít nebudou, neboť všechna navrhovaná opatření jsou navázána na oblasti intervence pod Cílem politiky 4: Sociálněji a inkluzivněji Evropa díky provádění evropského pilíře sociálních práv.
- b) Evropská komise požaduje vysvětlení, proč je v Ústeckém kraji o 75 % snižována alokace oblasti intervence 146 (Podpora přizpůsobení se pracovníků, podniků a podnikatelů změnám).
- Důvodem je výrazné nedočerpání výzvy Vzdělávání ve firmách a snížení alokace projektu Úřadu práce ve výzvě Podpora zaměstnanosti v Ústeckém kraji.
 - Navrhované aktivity mají nicméně rovněž sociální rozměr.
- c) Evropská komise požaduje upravit formulaci týkající se vazby mezi OP ST a PSÚT a to následovně: Třetí revize OP ST stále rámcově navazuje na Plán spravedlivé územní transformace a počítá se s jeho další aktualizací, která bude plně reflektovat provedené změny programu.
- Akceptováno, bude ještě nutné dořešit časový rámec a proces úpravy PSÚT.

Seznam přijatých usnesení

- **Usnesení: Monitorovací výbor OP ST 2021–2027 schvaluje podklady k revizi programu, pověřuje řídicí orgán k finální aktualizaci revize programu a jejího zdůvodnění a k jejich odeslání Evropské komisi, pověřuje MMR-RE:START k aktualizaci PSÚT v souladu s revizí programu a k jeho odeslání Evropské komisi.**

Výsledek hlasování:

Počet přítomných hlasujících členů MV s hlasovacím právem: 34

Počet hlasů:

PRO 34

PROTI 0

ZDRŽUJI SE 0

Účast na jednání: Členové monitorovacího výboru a jejich zástupci

Ministerstva

Ministerstvo financí	✓	Hana Komoňová
Ministerstvo kultury	✓	Renata Klímová
Ministerstvo práce a sociálních věcí	✓	Anna Burjánková
Ministerstvo práce a sociálních věcí – Sekce zaměstnanosti	✗	Pavel Dudek
Ministerstvo pro místní rozvoj (ORBAS)	✓	Václav Nikl
Ministerstvo pro místní rozvoj (RE:START)	✗	Kristýna Weissová
Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR-NOK)	✓	Sandra Illínová, Michaela Bartoňová
Ministerstvo pro místní rozvoj (IROP)	✓	Aleš Pekárek
Ministerstvo průmyslu a obchodu	✗	Jan Piskáček
Ministerstvo školství, tělovýchovy a mládeže	✓	Jakub Hněvkovský
Ministerstvo školství, tělovýchovy a mládeže	✓	Pavla Zetková
Ministerstvo životního prostředí	✓	Jan Kříž
Ministerstvo životního prostředí	✓	Radana Leistner Kratochvílová, Ondřej Pergl
Ministerstvo životního prostředí	✓	Sylva Holubová
ostatní státní instituce		
Asociace pro podporu podnikání a investic CzechInvest	✓	Michal Urban, Alena Hájková
Státní fond životního prostředí	✓	Petr Valdman
Úřad vlády (odbor rovnosti žen a mužů)	✗	Eva Čech Valentová

územní partneři		
Karlovarský kraj	✓	Petra Lorenzová
Karlovarský kraj	✗	Martin Hurajčík
Karlovarský kraj	✓	Erik Klimeš
Moravskoslezský kraj	✓	Miriam Šůstková
Moravskoslezský kraj	✓	Martin Radvan
Moravskoslezský kraj	✓	Pavla Sliwková
Národní síť místních akčních skupin	✓	Kamila Prchalová
Nositelé ITI	✓	Petr Mládek
Sdružení místních samospráv	✗	Jan Liška
Svaz měst a obcí ČR	✓	Jiří Anděl
Ústecký kraj	✓	Iva Dvořáková
Ústecký kraj	✓	Iva Tomešová
Ústecký kraj	✓	Petra Ludwigová
zákonodárná moc		
Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR	✓	Lenka Benešová (bez hlasovacího práva)
Senát Parlamentu ČR	✗	Jan Paparega
univerzity, partneři VVI		
Akademie věd	✓	Leoš Horníček
Asociace výzkumných organizací	✓	Jan Nedělník
Česká konference rektorů	✓	Vladimír Zdražil
hospodářští partneři		
Asociace malých a středních podniků	✓	Jiří Kvíz

Česká bankovní asociace	✓	Zděnek Jana
Hospodářská komora	✓	František Jochman
Komora obnovitelných zdrojů energie	✗	Štěpán Chalupa
Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů	✓	Karel Tichý
Svaz moderní energetiky	✗	Martin Sedlák
Svaz průmyslu a dopravy	✓	Tomáš Trubačik
sociální partneři		
Českomoravská konfederace odborových svazů	✓	Josef Středula
NNO		
Česká rada dětí a mládeže	✓	Michal Tarant
Úřad vlády (Rada pro NNO)	✓	Jan Mikulenka
Úřad vlády (Rada pro NNO)	✗	Luboš Náhlík (bez hlasovacího práva)
Úřad vlády (Rada pro NNO)	✓	Zuzana Vondrová
Hosté, poradci, pozorovatelé		
Evropská komise	✓	Petr Votoupal
Evropská komise	✓	Jitka Verdickt
Evropská komise	✓	Markéta Marečková
Evropská komise	✓	Pascal Boijmans
Evropská komise	✓	Urszula Romanska
Evropská komise	✓	Pavel Tychtl
Evropská komise	✓	Martin Šmíd

Ministerstvo financí	✓	Eva Hruboňová
Ministerstvo školství, tělovýchovy a mládeže	✗	Pavel Hradecký
Ministerstvo životního prostředí	✓	Denisa Ammerová
Ministerstvo životního prostředí	✓	Ivana Moravcová
Ministerstvo životního prostředí	✓	Stanislav Hrbáček
Ministerstvo životního prostředí	✓	Kamila Davidová
Ministerstvo životního prostředí	✓	Iveta Stoilová
Ministerstvo životního prostředí	✓	Argayová Nikol
Ministerstvo životního prostředí	✓	Šárka Fajkoš
Ministerstvo životního prostředí	✓	Robert Veselý
Ministerstvo životního prostředí	✓	Štěpán Nosek
Ministerstvo životního prostředí	✓	Helena Staňková
Ministerstvo pro místní rozvoj	✓	Tomáš Burdych
Technologická agentura ČR	✓	Kamila Vávrová
Moravskoslezský pakt zaměstnanosti	✓	Martin Navrátil
Státní fond životního prostředí	✓	Hana Truncová
Státní fond životního prostředí	✓	Lenka Morávková
Státní fond životního prostředí	✓	Jitka Švecová
Státní fond životního prostředí	✓	Martin Kubica